

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๗

พ่อหมอภาณุพงศ์ ปรียวงศ์กร

“หมอใหญ่” ผู้สืบสานภูมิปัญญาหมอพระ
รักษากระดูกหัก แห่งวัดธาราวดี (วัดบางจากบน)
บ้านกลาง (หมู่ที่ ๓) ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กระทรวงสาธารณสุข
MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

มูลนิธิสุขภาพไทย

สำนักงานคณะกรรมการ
สุขภาพแห่งชาติ

ชื่อเรื่อง :	หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗ พ่อหมอภานุพงศ์ ปรียวงค์กร
ผู้เขียน :	นายสันติสุข โสภณสิริ
บรรณาธิการ :	นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์
กองบรรณาธิการ :	นางสาวปารณัฐ สุขสุทธิ์, ภญ.ณัฐริกา วัชรินันท์, นายวีรพงศ์ เกรียงสินยศ, นายสมเกียรติ พิทักษ์กมล, นายณรงค์ กฤติขจรกุล
ที่ปรึกษา :	นายแพทย์เปรม ชินวันทนานนท์ ประธานคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
ข้อมูลและภาพ :	กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์พื้นบ้านไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช
ภาพ :	นายวินิจฉัย เอี่ยมสุเมธ
ประสานงาน :	กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์พื้นบ้านไทย มูลนิธิสุขภาพไทย
สนับสนุน :	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
พิมพ์ :	นางสาวสุภาพร บุญปก
อำนวยการ :	คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ
พิมพ์ที่ :	ห้างหุ้นส่วนจำกัด พี เอ็น เอส ครีเอชั่น
ISBN:	978-616-569-031-7

สารบัญ

๖

คำประกาศเกียรติคุณ

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗
พ่อหมอภาณุพงศ์ ปรียวงศ์กร

๑๐

ประวัติหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗

พ่อหมอภาณุพงศ์ ปรียวงศ์กร

“หมอใหญ่” ผู้สืบสานภูมิปัญญาหมอพระ
รักษากระดูกหัก แห่งวัดธาราวดี (วัดบางจากบน)
บ้านกลาง (หมู่ที่ ๓) ตำบลบางจาก อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓๒

ภูมิปัญญา “หมอใหญ่” นักประดิษฐ์

๓๘

ภูมิปัญญา สมุนไพรพื้นบ้าน

๔๔

หลักเกณฑ์ และแนวทางการคัดเลือก

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗

๕๑

คำสั่งคณะกรรมการคัดเลือก
หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

กิจกรรมสำคัญที่ทำให้องค์การอนามัยโลกมีบทบาทสูงเด่นเป็นที่ยอมรับของประเทศสมาชิกทั่วโลก และสามารถทำให้ประเทศต่างๆ ผลักดันงานที่มีคุณภาพการอย่างสูงต่อประชาชนทั่วโลก คือ มติที่จะร่วมกันบรรจุเป้าหมาย “สุขภาพดีถ้วนหน้าเมื่อ ๒๕๔๓” (Health For All By the Year 2000)

ในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายทางสังคมดังกล่าว คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องได้ประชุมพิจารณากลวิธีสำคัญที่ต้องมารู้จักกันอย่างกว้างขวาง คือ การสาธารณสุขมูลฐาน และนโยบายสำคัญประการหนึ่งคือ การกำหนดว่าจะต้องนำการแพทย์ดั้งเดิมของแต่ละประเทศ และท้องถิ่นมาพัฒนาและใช้ประโยชน์ด้วย เพราะลำพังการแพทย์แผนปัจจุบันย่อมไม่เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้าได้

จากนโยบายดังกล่าว องค์การอนามัยโลกได้กำหนดยุทธศาสตร์แผนงาน โครงการจำนวนมากเพื่อรองรับ และแม้จะล่วงเลย พ.ศ. ๒๕๔๓ มานานแล้ว องค์การอนามัยโลกก็ยังคงนโยบายดังกล่าวสืบมา ดังปรากฏว่าได้มี “ยุทธศาสตร์การแพทย์ดั้งเดิม พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๘” และในปี ๒๕๕๒ สมัชชาอนามัยโลกได้มีมติ ที่ ๖๒.๑๓ ให้ผู้อำนวยการใหญ่ องค์การอนามัยโลก พัฒนายุทธศาสตร์ฉบับนั้น และได้มีการดำเนินการจนได้เป็น “ยุทธศาสตร์การแพทย์ดั้งเดิม พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๖ ขององค์การอนามัยโลก” (WHO Traditional Medicine Strategy 2014-2023) ประกาศใช้เป็นเสมือนเข็มทิศ และอุปกรณ์ในการพัฒนา งานการแพทย์ดั้งเดิมของประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย

นายินดีที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมงานกับองค์การอนามัยโลกมาอย่างต่อเนื่อง และมีผลงานหลายเรื่องที่เป็นที่ยอมรับและชื่นชมจาก

นานาประเทศ งานด้านการแพทย์ดั้งเดิมก็เป็นงานหนึ่งที่มีความก้าวหน้าเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งหนึ่งในกิจกรรมที่ส่งเสริมการยอมรับในการแพทย์ดั้งเดิมของไทยคือ การยกย่องประกาศเกียรติคุณของหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นครั้งแรกจนถึงปัจจุบันเป็นครั้งที่ ๑๔

การคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติปี ๒๕๖๗ ดำเนินการคล้ายคลึงกับหลายปีที่ผ่านมา โดยมีคณะทำงานกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกอย่างเป็นระบบ โดยกองทุนครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้ดำเนินการคัดเลือก หมอไทยดีเด่นจากระดับจังหวัดและระดับเขต มาคัดเลือกเหลือเป็นระดับภาค ๔ ภาค แล้วคณะทำงานได้มอบตัวแทนลงพื้นที่หาข้อมูลหมอไทยดีเด่นทั้ง ๔ ภาค จนในที่สุดได้ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเอกฉันท์ได้หมอไทยดีเด่นแห่งชาติประจำปีนี้ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นแห่งชาติประชุมพิจารณารับรองแล้ว คือ พ่อหมอภาณุพงศ์ ปรียวงศ์กร

ขอขอบคุณทุกท่าน และทุกหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานนี้ หวังว่างานนี้จะเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาการแพทย์ดั้งเดิมของไทย ให้เจริญวัฒนาสถาพร ก่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนบนผืนแผ่นดินไทยยิ่งๆ ขึ้นไป

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์
ประธานกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

คำประกาศเกียรติคุณ

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗

พ่อมอภานุพงศ์ ปรียวงศ์กร (หมอใหญ่)

“หมอใหญ่” ผู้สืบสานภูมิปัญญาหมอพระราชรักษากระดูกหัก
แห่งวัดธาราวดี (วัดบางจากบน)

พ่อมอภานุพงศ์ ปรียวงศ์กร เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นบุตรคนที่ ๘ ในจำนวนทั้งหมด ๑๓ คน ของนายเจ็ก-นางเคลือม ปรียวงศ์กร เรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดธาราวดี และโรงเรียน วัดมหิสสราราม จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่โรงเรียนปากพ่อง อุดมสมบทที่วัดธาราวดี (ชื่อเดิมคือวัดบางจาก หรือวัดบางจากบน) ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ ๑ พรรษา ได้ศึกษาธรรมะ วิชาหมอกระดูก และการนวดจากพระครูธรรมธราธิคุณ (บรรจบ ฐิตญาโณ) ที่ชาวบ้านเรียกท่านว่า “พ่อท่านจบ” เจ้าอาวาส หมอภานุพงศ์สมรสกับนางอารีย์ บัวเมือง (นามสกุลเดิม) มีบุตรสาว ๒ คน

“พ่อท่านจบ” เป็นทั้งเกจิอาจารย์ที่ได้รับความเคารพนับถือในวงการพระเครื่องในจังหวัดนครศรีธรรมราช และเป็นหมอกระดูกที่โด่งดังในการประสานกระดูกและรักษาเอ็นพิการด้วยน้ำมันสมุนไพร กำกับด้วยคาถา พุทธมนต์ เป็นที่พึ่งของชาวบ้านยาวนานถึง ๕๕ ปี ท่านได้ช่วยเหลือรักษาชาวบ้านจำนวนมากกว่า ๘ หมื่นคน โดยไม่เรียกเก็บ “ค่าพิธีตั้งรอด” หรือ “พิธียกขันครุ”

พ่อหมอภาณุพงศ์ คู่กันเคยกับ “พ่อท่านจบ” มาตั้งแต่ยังเด็ก ได้ขอฝากตัวเป็นศิษย์ตั้งแต่อายุได้ ๑๐ ขวบ หมั่นศึกษา ฝึกฝนจน “พ่อท่านจบ” อนุญาตให้รักษาคนไข้ได้ตั้งแต่อายุ ๓๐ ปี คนไข้คนแรก เป็นหญิงชราอายุกว่า ๘๐ ปี ล้มกระดูกหัก พ่อหมอภาณุพงศ์สามารถ ดูแลรักษาภายใต้การกำกับดูแลของ “พ่อท่านจบ” จนหายดี พ่อหมอ ภาณุพงศ์ยังได้เรียนวิชานวดจากคุณย่า และได้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูน ความรู้ด้วยความใส่ใจใคร่รู้ใคร่เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากสมาคมแพทย์ แผนไทยจังหวัดนครศรีธรรมราช กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ ทางเลือก อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านออร์โธปิดิกส์จากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งจากโรงพยาบาล หลังสวน จังหวัดชุมพร

พ่อหมอภาณุพงศ์ เป็นศิษย์และยึดถือคำสอนของ “พ่อท่านจบ” ผู้เป็นอาจารย์อย่างเข้มงวด ปฏิบัติศีล ๕ อย่างเคร่งครัด รักษา ผู้ป่วยด้วยจิตใจโอบอ้อมอารี เสียสละ อุทิศตน และจัดพิธีไหว้ครู “พ่อ ท่านจบ” ณ วัดธาราวดีเป็นประจำทุกปี

พ่อมหมอภานุพงศ์ ได้ผ่านการประเมินและรับใบประกอบวิชาชีพ สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเวชกรรมไทย จากกระทรวงสาธารณสุข เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นอดีตหัวหน้า อสม. หมู่ ๓ ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช นอกจากการช่วยเหลือดูแลรักษาผู้ป่วยเป็นประจำอย่างต่อเนื่องรวมหลายหมื่นคน ประสบการณ์จากการเข้ารับการอบรมวิชาช่างเทคนิค ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ที่วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร ตั้งแต่ครั้งยังเด็ก พ่อมหมอภานุพงศ์ยังได้ ประดิษฐ์คิดค้นอุปกรณ์เพื่อปรับปรุงวิธีการรักษา เช่น การนำท่อพีวีซีมาดัดแปลงเป็นฝือกแทนฝือกไม้ และการพัฒนาวิธีการนวดโดย “การนวดทุบเส้นด้วยค้อนยางพารา” โดยได้เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้แก่แพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ไปแล้วกว่าร้อยคน นอกจากนั้นยังได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยและเป็นผู้ร่วมวิจัยในโครงการ “การศึกษาและพัฒนารูปแบบความร่วมมือรักษาผู้ป่วยกระดูกหักระหว่างหมอพื้นบ้านกับสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ” ด้วย

คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้วมีมติเอกฉันท์คัดเลือก และประกาศเกียรติคุณ พ่อมหมอภานุพงศ์ ปรียวงศ์กร เป็นหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ประวัติชีวิต
หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๗

ประวัติชีวิต พ่อหมอภาณุพงศ์ ปรียวงศ์กร (หมอใหญ่) หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๗

- เกิด : วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๐๔
ปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๖๗) อายุ ๖๓ ปี
- ภูมิลำเนา : อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช
- บิดามารดา : นายแจ็ก และ นางเคลือม ปรียวงศ์กร
เป็นบุตรคนที่ ๘ ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด ๑๓ คน
- การศึกษา :
  - ประถมศึกษา รร.วัดธาราวดี (ป.๑-ป.๔)
รร.วัดมหินสสราม (ป.๕-ป.๗)
  - มัธยมศึกษาปีที่ ๓ รร.ปากพ่อง
  - อบรมหลักสูตรวิชาช่างเทคนิค ช่างยนต์ ช่างไฟ
ที่วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร
  - อุปสมบท ณ วัดธาราวดี ต.บางจาก อ.เมือง
จ.นครศรีธรรมราช ๑ พรรษา เพื่อศึกษาธรรมะ
และวิชาหมอกระดูก การนวดบำบัดจากพระครู
ธรรมธราธิคุณ (บรรจบ ฐิตญาโน) หรือ พ่อท่านจวบ
เจ้าอาวาสวัดธาราวดี (วัดบางจาก) ต.บางจาก อ.เมือง
จ.นครศรีธรรมราช
- ครอบครัว : สมรสกับนางอารีย์ ปรียวงศ์กร (นามสกุลเดิม บัวเมือง)
อดีตหัวหน้า อสม. หมู่ ๓ ตำบลบางจาก อ.เมือง
จ.นครศรีธรรมราช มีบุตรสาว ๒ คน
- ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๑๔/๔ บ้านกลาง (หมู่ที่ ๓) ตำบลบางจาก
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ่อหมอภาณุพงศ์ ปรียวงศ์กร เป็นหมอพื้นบ้านผู้ได้รับ
ใบประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย สาขาเวชกรรมไทยประเภท (ค)
เลขที่พท.ว.๑๘๒๗๗ เมื่อ ปีพ.ศ. ๒๕๕๔

เกียรติภูมิ ผลงานและรางวัลที่ได้รับ

- ประกาศนียบัตร “อบรมหลักสูตรวิชาแพทย์แผนไทย สาขา เกสัชกรรม” ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๓ ถึง ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ โดย สมาคมแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ประกาศนียบัตร “อบรมหลักสูตรวิชาแพทย์แผนไทย สาขา เวชกรรม” ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๓ ถึง ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ โดย สมาคมแพทย์แผนไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช
- เกียรติบัตร “อบรมหลักสูตรการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ” วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๕ โดย อำเภोधพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช
- ประกาศเกียรติคุณ “วิทยากรให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าเฝือกและการนวดแผนไทย” วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๐ โดย โรงเรียนบ้านบางเนียน อำเภอบางแพะ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ประกาศเกียรติคุณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ.๒๕๕๖ (กลุ่มองค์การเอกชนพัฒนาด้านการแพทย์

แผนไทย) ระหว่างปีพ.ศ.๒๕๕๒-พ.ศ.๒๕๕๓ กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

- ใบประกอบโรคศิลปะ “ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภท เวชกรรมไทย” วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

- ประกาศนียบัตร “อบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพหมอพื้นบ้านในการดูแลผู้ป่วยกระดูกหัก” กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๘ โดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

- ประกาศนียบัตร “กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒” กลุ่มผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและนวัตกรรมพื้นบ้านชุมชนบางจาก โดย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และธนาคารออมสิน

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๗

พ่อหมอภานุพงศ์ ปรียวงศ์กร

“หมอใหญ่” ผู้สืบสานภูมิปัญญาหมอพระรักษา
กระดุกหัก แห่งวัดธาราวดี*

บ้านกลาง (หมู่ที่ ๓) ตำบลบางจาก อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภูมิธรรม ภูมิปัญญาหมอพระ แห่งวัดธาราวดี นครศรีธรรมราช

พระครูธรรมธราธิคุณ (บรรจบ ฐิตญาโณ) หรือพ่อท่านจบ (ชื่อ-นามสกุลเดิม บรรจบ วิเศษการ) เกจิอาจารย์ชื่อเสียงโด่งดัง แห่งนครศรีธรรมราชประกาศพระธรรมเกริกไกร ในหมู่นักเลง พระเครื่องทั่วไทย ไม่มีใครไม่รู้จักเหรียญของคลังรุ่นแรกของพ่อท่านจบ และในหมู่หมอกกระดุกพื้นบ้านปักษ์ใต้ ไม่มีใครไม่รู้จักพ่อท่านจบ หมอพระประสานกระดุกและรักษาเส้นเอ็นพิการด้วยน้ำมันสมุนไพร กำกับด้วยคาถาพุทธมนต์

* วัดธาราวดี เดิมชื่อ วัดบางจากบน เนื่องจากตั้งอยู่ทางทิศเหนือ และตั้งอยู่อีก บริเวณหนึ่ง ปัจจุบันตั้งอยู่ที่หมู่ ๓ ริมคลองบางจาก เพราะแต่ก่อนใช้การสัญจร ทางน้ำเป็นหลัก และเปลี่ยนชื่อเป็น วัดธาราวดี เป็นต้นมา

พระครูธรรมธาราธิคุณ (พ่อท่านจวบ) อดีตเจ้าคณะตำบลบางจาก และอดีตเจ้าอาวาสวัดบางจากบน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นศิษย์ได้รับการถ่ายทอดวิชาจากพระอาจารย์ขาว ปาสิสุโท (นามเดิม ขาว สินธุพาศิ) บรมครูหมอพระต่อกระดูก อดีตเจ้าอาวาส วัดบางใหญ่ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พ่อท่านจวบ มีความสามารถในการรักษาระดุกหัก กระดุกเคลื่อน กระดุกแตก กระดุกร้าว ไหล่หลุด ข้อหลุด การเข้าเฝือก และการทำน้ำมันมนต์ ประสานกระดูก แก้อาการเคล็ดขัดยอก แม้กระทั่งกระดูกแตกละเอียด ก็สามารถรักษาให้กลับเป็นปกติได้ มีชื่อเสียงโด่งดัง ได้รับการยอมรับนับถือมากจากผู้คนทั้งในจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดใกล้เคียง และจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศ

ตลอดระยะเวลา ๕๕ ปีแห่งการเป็น “หมอพระ” ทำหน้าที่ “ผู้บำบัดโรค” หรือ “โรคติกิจฉโก” เจริญรอยตามพระพุทธองค์ ผู้ทรงเป็น “สัพพโรคติกิจฉโก” คือ “แพทย์ใหญ่ผู้รักษาสรรพโรค” พ่อท่านจวบมีสถิติการรักษาผู้ป่วยโรคกระดูกพิการประมาณ

กว่า ๘ หมื่นคน โดยไม่มีการเรียกเก็บ “ค่าพิธีตั้งราด” (ภาษาถิ่นใต้ หมายถึงพิธียกชันครุ) เมื่อเริ่มต้นการรักษาและไม่มี “ค่าพิธีตัดราด” (หมายถึงพิธีคว่ำชัน) แต่อย่างไร ด้วยความเชื่อวชาญในการรักษา มีเมตตาธรรม สงเคราะห์ผู้ป่วยด้วยความเสียสละ อดทนไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ไม่เลือกว่ายากดีมีเงิน ไม่เลือกว่าเป็นเพศใด เชื้อชาติหรือศาสนาใด ท่านจึงได้รับการสักการะบูชาว่าเป็นหมอพระผู้ใจบุญ ประกอบกับเป็นพระเถระผู้สมถะ ไม่หวังลาภ ยศ สรรเสริญใดๆ ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ไม่ถือองค์ ใครมีความทุกข์ก็สามารถเข้าถึงท่านได้ ด้วยความรู้และคุณธรรมอันเป็นที่ประจักษ์ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้พระครูธรรมธราชิคุณหรือพ่อท่านจวบเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาพัฒนาคุณภาพชีวิต นับเป็นเกียรติประวัติแก่ชีวิตของพ่อท่านและวัดธาราวดี ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในนาม “วัดพ่อท่านจวบรักษากระดูก” ทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ การสืบทอดภูมิปัญญาการรักษากระดูกและเส้นเอ็นของ “พ่อท่านจวบ” และ “พ่อท่านขาว” ปัจจุบันในวัดธาราวดี (วัดบางจากบน) ยังมีเรือนพักผู้ป่วยที่ต้องนอนพักรักษาหลายวัน (ขึ้นอยู่กับอาการของโรค) โดยทางวัดไม่ได้เรียกรอ้งค่ารักษาค่าที่พักใดๆ

นอกจากให้เวชบำบัดเป็นทานแล้ว วัดพ่อท่านจวบยังมีงานเผยแผ่ธรรมะและพุทธประเพณีประจำปี ได้แก่ จัดกิจกรรมมอบมค้ายศีลธรรมแก่เยาวชน และจัดปฏิบัติธรรมเจริญภาวนากรรมฐานเป็นประจำทุกปี อีกทั้งจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสืบทอดประเพณีอันดีงาม เช่น การให้ทานไฟ การชักพระ และประเพณีประจำปีที่มีชื่อเสียงคือ การแห่ผ้ากฐินสามัคคีทางน้ำในคลองบางจาก ซึ่งเป็นวิถีกฐินสามัคคีทางลำน้ำแห่งตำนาน “พ่อท่านจวบ” ที่พี่น้องชาวมุสลิมได้นำขบวนเรือร่วมส่งพุทธบริษัทล่องลำน้ำ ๓ กิโลเมตรไปทำบุญทอดกฐินประจำปีที่โบสถ์

วัดบางจากบน กลายเป็นประเพณีสามัคคีระหว่างศาสนิกที่มีเพียงแห่งเดียวใน จ.นครศรีธรรมราช และในประเทศไทยด้วย เนื่องจากพุทธบริษัทให้ความเลื่อมใสในพระสังฆคุณของพ่อท่านจวบเป็นอันมาก ดังนั้นเมื่อถึงคราวมรณกาลของท่าน ทางคณะกรรมการวัดธาราวดีและคณะญาติ ตลอดจนเหล่าพุทธบริษัท จึงได้เก็บบรรจุสรีระสังขารของท่านลงในโลงแก้วแล้วอัญเชิญประดิษฐาน ณ ศาลาธรรมานุสรณ์ วัดธาราวดี และสร้างรูปเหมือนของท่านไว้คู่กันเพื่อให้ศิษยานุศิษย์ และพุทธบริษัทที่มีความเคารพศรัทธาต่อท่าน ได้เข้าไปกราบสักการะบูชาอย่างไม่ขาดสายจนถึงปัจจุบัน มีพระมหาวีทวัสเป็นเจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน และดำรงตำแหน่งเจ้าคณะตำบลบางจากด้วย วัดธาราวดียังคงสืบสานความเป็นศูนย์กลางของชุมชนและเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาหมอกระดุกพื้นบ้านของพ่อท่านจวบสืบไป

หมอใหญ่: ทายาทสืบทอดภูมิปัญญา หมอกระดุกพื้นบ้านสายพ่อท่านจบ

วัดธาราวดีหรือวัดบางจากบน ของพ่อท่านจบดังกล่าวแล้ว ย่อมมีบทบาทเป็นศูนย์กลางทางจิตใจ วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งภูมิปัญญาหมอกระดุกพื้นบ้านในชุมชนภาคใต้ และย่อมมีอิทธิพลต่อชีวิตจิตใจของผู้คนที่อาศัยอยู่รายรอบอาราม รวมทั้งสมาชิกชุมชนที่ชื่อภาณุพงศ์ ปรียวงค์กร ผู้มีชีวิตตั้งแต่แรกเกิด วิ่งเล่น เต็บโต บวช เรียนอยู่ในร่มเงาของวัดธาราวดี (วัดบางจากบนเดิม) และต่อมาได้กลายเป็น “หมอใหญ่” ผู้ที่พ่อท่านจบเลือกให้เป็นทายาทสืบทอดภูมิปัญญาหมอกระดุกพื้นบ้านต่อไป

พ่อหมอภาณุพงศ์ หรือ หมอใหญ่คุ้นเคยกับพ่อท่านจบมาตั้งแต่วัยเด็ก ได้รับการปลูกฝังให้รู้จักชนิดและสรรพคุณของสมุนไพรและการปรุงยา ได้เห็นการรักษาลูกป่วยของพ่อท่านจบอยู่เป็นประจำ รู้สึกประทับใจในตัวท่านที่ให้การช่วยเหลือผู้ป่วยตลอดเวลา มีความสนใจอยากช่วยเหลือผู้ที่กระดุกหักบ้าง จึงเข้าไปขอฝากตัวเป็นศิษย์ของท่าน เริ่มต้นเป็นผู้ช่วยหมอรักษาผู้ป่วย เก็บยาสมุนไพรทำน้ำมั้นมนต์ตั้งแต่อายุ ๑๐ ขวบ หมั้นฝักฝน จนกระทั่งอายุ ๓๐ ปี พ่อท่านจบจึงอนุญาตให้รักษาผู้ป่วยได้ แต่ยังคงกำกัับดูแลอยู่

ส่วนวิชานวดนั้นหมอใหญ่ได้ฝึกฝนเรียนรู้จากคุณย่าไผ่ แซ่ฮ้อย ผู้เป็นหมอแม่ท่าน (หมายถึงหมอต้าแยพื้นบ้านภาคใต้) ตั้งแต่อายุราว ๑๐ ขวบกว่า เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วได้ไปเรียนหลักสูตรวิชาช่างเทคนิคที่วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครที่กรุงเทพฯ จากนั้นได้ไปทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบียเป็นเวลา ๓ ปี จึงกลับมาอยู่ถิ่นเกิดและไปอาศัยวัดบางจากบนที่อยู่ใกล้บ้าน

ฝึกฝนเรียนรู้วิชาหมอกระดูกที่บ้าน และการเคี้ยวน้ำมันสมุนไพร
ประสานกระดูกกำกับด้วยพุทธมนต์จากพ่อท่านจบ เป็นการฝึกฝนเพิ่ม
เติมต่อจากที่เคยเรียนในวัยเยาว์

ขณะเดียวกันในปี พ.ศ.๒๕๓๐ ได้เริ่มต้นเป็นหมอรักษกระดูก
และใช้วิชานวดครูหมอแม่ทานของคุณย่ารักษาผู้ป่วยภายใต้การดูแล
ของท่าน จากนั้นได้เข้าอุปสมบทเป็นเวลา ๘ เดือนศึกษาธรรมะและ
วิชารักษกระดูกหักจากพ่อท่านจบอย่างใกล้ชิด จนท่านไว้วางใจรับ
หมอใหญ่เป็นศิษย์ผู้สามารถสืบทอดภูมิปัญญาการเป็นหมอกระดูก
ต่อจากท่านได้อย่างแท้จริง

ผู้ป่วยรายแรกของหมอใหญ่เป็นหญิงสูงวัย อายุกว่า ๘๐ ปี หกล้ม
กระดูกต้นขาหัก จึงรักษาตามกรรมวิธีของพ่อท่านจบจนหายสนิท
โดยไม่มีค่าครู ไม่เรียกร้องค่ารักษาหรือสิ่งตอบแทนใดๆทั้งสิ้น ตาม
คำสั่งของพ่อท่านจบ ซึ่งศิษย์ที่ดีต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

จรรยาบรรณหมอกระดูกพื้นบ้าน ของพ่อท่านจบ

- ๑) เป็นคนดีที่ยึดถือและปฏิบัติศีล ๕ อย่างเคร่งครัด
- ๒) เป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีความเสียสละอุทิศตน
ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ละโมภ และหวังผลตอบแทน
- ๓) เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนและไม่ผิดคำสั่งสอนของครู
- ๔) เป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อครูบาอาจารย์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์
มีการจัดงานพิธีไหว้ครูท่านพระครูธรรมธราชิคุณ (พ่อท่านจบ)
ณ วัดธาราวดี เป็นประจำทุกปี

ความชำนาญการรักษา

หมอมีความชำนาญในการรักษากระดูกหักในส่วนที่เป็นกระดูกข้อมือ แขน ขา มือ เท้า มีความชำนาญมากในการรักษากระดูกไหปลาร้า กระดูกสะบ้า กระดูกเชิงกราน แตกหัก จัดกระดูกเคลื่อน หลุด ให้เข้าที่ นอกจากนี้ ยังมีความสามารถในการนวดแก้อาการปวดเมื่อย อัมพฤกษ์ อัมพาต กล้ามเนื้ออ่อนแรง ตลอดจนนวดฟื้นฟูสภาพหลังจากถอดเฝือก

หมอใหญ่ :

นักเรียนน้อยได้ศึกษาหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ

จากศึกษาการรักษาผู้ป่วยกระดูกหักของหมอกระดูกพื้นบ้านสิริรัตน์ จันทระโนและคณะ (๒๕๕๙) พบว่า ผลการรักษาหายเป็นปกติ ทั้งสภาพรูปร่าง การติดของกระดูกและการใช้งานได้เหมือนอวัยวะปกติ คิดเป็น ร้อยละ ๒๔.๕๐ เท่านั้น

สำหรับกรณีหมอกระดูกพื้นบ้านอย่างหมอใหญ่ ได้ทำให้เห็นผล การรักษาที่ผู้ป่วยสามารถฟื้นฟูร่างกายให้กลับคืนสู่สภาพใกล้เคียง กับสภาพปกติ เหตุผล ประการแรกท่านเป็นศิษย์ก้นกุฎิของพ่อท่านจบ บรมครูหมอกระดูก ประการที่สอง ท่านเป็นคนใฝ่เรียนรู้ โดยเข้ารับ การอบรมศึกษาด้านกายวิภาค และการรักษาผู้ป่วยกระดูกหัก ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยหลังการรักษากับคณาจารย์แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านออร์โธปิดิกส์ ทั้งจากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะผู้อำนวยการโรงพยาบาล หลังสวน จังหวัดชุมพร แพทย์ที่เป็นอาจารย์แพทย์ผู้ให้คำปรึกษา กับหมอใหญ่เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยกระดูกหัก รวมทั้งการส่งต่อผู้ป่วย มาจนถึงปัจจุบัน

หมอใหญ่ : ประดิษฐ์นวัตกรรมเวชศาสตร์พื้นฟู

หมอใหญ่มีความชาญฉลาดเชิงช่างสามารถประดิษฐ์คิดค้นวัสดุ อุปกรณ์และนวัตกรรมที่ใช้ในการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยให้กลับเป็นปกติ เช่น ประดิษฐ์ฝือกพีวีซี แทนฝือกไม้ ไม้อาจบ่นเปื้อนสกปรกได้ง่าย และไม่สามารถเกลาแต่งให้เข้ากับสรีระได้พอดีเหมือนวัสดุพีวีซี การประดิษฐ์เครื่องออกกำลังฟื้นฟูสภาพหลังการรักษา และสิ่งประดิษฐ์ทางภูมิปัญญาที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมอใหญ่คือ “ค้อนยางหัตถวิชัย” หมายถึง “มือของนักปราชญ์ผู้รู้” ใช้เป็นอุปกรณ์เสริมช่วยทุ่นแรง ในการเคาะจุด นวดกล้ามเนื้อ และแนวเส้นแทนการใช้มือกด (ขณะนี้ กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการขอขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา กับ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์) ยิ่งไปกว่านั้นหมอใหญ่ ยังมีเทคนิคการเข้าฝือกบริเวณข้อเล็กอย่างเหมาะสม เช่น ท่านจะไม่เข้าฝือกคร่อมข้อใกล้กับตำแหน่งของกระดูกหัก เพราะจะทำให้ข้อนั้นยึดติดแข็ง ท่านจึงคิดค้นนวัตกรรมฝือกพีวีซี เฉพาะข้อเล็กๆ เช่น

เผือกจิวสำหรับตามกระดูกนิ้วที่หัก เพื่อให้ข้อนิ้วมือขยับได้ หรือ ประดิษฐ์เกือกน้อยสำหรับบล็อคอเท้าเด็กเล็ก ไม่ให้เท้าแป เป็นต้น

ขั้นตอนการตรวจวินิจฉัย และการบำบัดรักษา

๑) มองและตรวจด้วยมือคลำสัมผัสบริเวณที่บาดเจ็บหัก ดูฟิล์มเอกซเรย์ (ถ้าผู้ป่วยนำมา) สังเกตการเดิน การเคลื่อนไหวของอวัยวะที่หัก

๒) วัดความกว้างยาวบริเวณอวัยวะที่หัก เหลาไม้ไผ่ หรือท่อพีวีซี เตรียมทำเผือก เตรียมอุปกรณ์ ผ้าก๊อซสะอาด เชือก น้ำมันมนต์ (น้ำมันที่ปรุงด้วยการเคี่ยวสมุนไพรในน้ำมันมะพร้าว กระทั่งตัวยาสมนไพร ละลายออกมาผสมในน้ำมันจนน้ำมันเป็นสีน้ำตาลอมเขียวคล้ำ และนำน้ำมันมนต์ไปให้พระที่วัดธาราวดีเสกคาถา ก่อนนำไปใช้รักษาผู้ป่วย)

๓) ดูแลจัดกระดูกให้เข้าที่ แล้วทำการเข้าเผือก ใส่น้ำมันมนต์ ใส่อุปกรณ์ช่วยพยุง เช่น ถ้าวัยชราที่มีผ้าคล้องแขนช่วยให้อวัยวะที่บาดเจ็บอยู่นิ่ง หลังจากนั้นเมื่อผู้ป่วยอยู่ที่บ้านให้ใส่น้ำมันเองทุกวัน และมาพบหมอตตามนัด เพื่อดูอาการและเอาเผือกออก

คำแนะนำ กรณีกระดูกมือหัก

กรณีผู้ป่วยกระดูกมือหัก เมื่อเข้าเฝือกแล้วต้องแขวนมือ ในผ้าคล้องแขน หมุนข้อ มือ กระดกข้อมือ กระดิกนิ้ว กำมือ เกร็ง คลาย กล้ามเนื้อบ่อยๆ

ข้อควรระวัง อาหารแสลง และข้อห้าม

- ๑) ให้นอนอยู่ ห้ามไม่ให้มีคนเดินข้ามตัว
- ๒) ห้ามเดินข้ามน้ำมนต์
- ๓) ห้ามรับประทานกล้วย เพราะทำให้มีไข้ และบวม
- ๔) ห้ามรับประทานของดอง และข้าวเหนียว เพราะจะทำให้ปวดเมื่อยตามตัวและข้อ เนื่องจากของหมักดองมีกรดยูริกสูง

ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ป่วยและญาติ เมื่อหายป่วยแล้ว ผู้ป่วยหรือญาติ ต้องนำกล้วยหอมเขียวหรือกล้วยหอมทอง ๑ หวี พร้อมปิ่นโตอาหาร ๑ ถาด นำไปถวายพระที่วัดใดก็ได้ เพื่ออุทิศให้กับครู (หมายถึงครูอาจารย์ ของหมอ) และเจ้ากรรมนายเวรของผู้ป่วยเอง

การถ่ายทอดความรู้ และการทำประโยชน์ในชุมชน

หมอใหญ่ให้บริการรักษาผู้ป่วยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๗ รวมระยะเวลา ๓๗ ปี ปัจจุบัน ท่านยังคงรักษาผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ ตามปกติ เฉลี่ยวันละ ๘-๙ คน หรือประมาณ ๒๖๐ คนต่อเดือน แต่ในช่วงโรคระบาดโควิด-๑๙ ถึงปัจจุบัน จากสถิติย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๗) ข้อมูลสมุดทะเบียนบันทึกประวัติผู้ป่วยจำแนกตามประเภทการรักษา พบว่า หมอใหญ่ได้รักษาผู้ป่วยเฉลี่ยเดือนละ ๑๕๐ คน ได้ช่วยลดความแออัดของโรงพยาบาลรัฐและเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการรักษากระดูก กล้ามเนื้อและฟื้นฟูสุขภาพ ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยแบบผสมผสาน สำหรับชาวบ้านที่ต้องการดูแลรักษาแบบพื้นบ้าน

นอกเหนือจากที่หมอใหญ่ได้ดูแลรักษาผู้ป่วยในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ และชุมชนใกล้เคียง หมอใหญ่ได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาให้ ความรู้กับนักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับการเข้าเฝือก และการนวดไทย หลักสูตรนวดทุบเส้น สอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้กับ ทุกกลุ่มวัย เพื่อนำไปใช้ในการดูแลสุขภาพตนเอง คนในครอบครัว และชุมชน หมอใหญ่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ทั้ง ภายในจังหวัดและภายนอกจังหวัด เป็นวิทยากรถ่ายทอดภูมิปัญญา สอน “นวดทุบเส้นด้วยก้อนยางพารา” ให้แก่แพทย์แผนไทยทั้งในโรง พยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑๐๕ คน ของทั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ร่วมออกบูธแสดงภูมิปัญญาการรักษา กระดูกหักในงานมหกรรมการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านฯ ภาค ใต้ ๒ ครั้ง ได้สาธิตภูมิปัญญาการนวดทุบเส้น ในการประชุมพัฒนา โอบอ้อมนวดไทย อัตลักษณ์ไทย ๔ ภาค ที่จัดโดยกรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก

บทบาทสำคัญคือหมอใหญ่เป็นผู้จัดตั้งศูนย์ การเรียนรู้ ภูมิปัญญาไทย หมอพื้นบ้านรักษากระดูกและนวด เป็นผู้ร่วมวิจัย “การศึกษาและพัฒนารูปแบบความร่วมมือในการรักษาผู้ป่วย กระดูกหัก ระหว่างหมอพื้นบ้านกับสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ”

หมอใหญ่สามารถจัดทำเอกสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ หรือประกอบการเรียนการสอนได้เองด้วย

บทบาทการสืบทอดภูมิปัญญาของพ่อหมอใหญ่ มีความพร้อม สืบทอดให้กับผู้ที่เป็นทายาทและไม่เป็นทายาท เน้นคุณสมบัติว่าต้องเป็นผู้ที่สนใจในการรักษาผู้ป่วยกระดูกหัก ผู้เรียนต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะเรียนรู้ มีจิตใจเมตตา มีคุณธรรม เสียสละ ไม่เห็นแก่เงิน ไม่เรียกค่าตอบแทน และต้องมีเวลามาเรียน ฝึกรักษา เอาใจใส่ผู้ป่วย ได้ตลอดเวลาที่ผู้ป่วยมาขอรับการรักษา ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีทายาทผู้สืบทอด

นักประดิษฐ์ หมอใหญ่คิดค้นนวัตกรรม

หมอใหญ่ได้คิดค้นนวัตกรรมประดิษฐ์เนื่องจากท้อ พิธีซี แทนการใช้ไม้ไผ่ ซึ่งหายากและต้องใช้เวลาในการเหลาให้พอดีกับอวัยวะที่หัก รวมถึงการประดิษฐ์อุปกรณ์ช่วยนวดตามแนวเส้น คือ ค้อนยางพาราทุบเส้นมาใช้รักษาผู้ป่วย และสอนให้ผู้ป่วยนำไปใช้นวดทุบเส้นมาใช้รักษาผู้ป่วย และสอนให้ผู้ป่วยนำไปใช้นวดทุบเส้นด้วยตนเอง

หมอใหญ่ดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

หมอใหญ่ให้ความสำคัญกับการรักษาโรคทางกาย ไปพร้อมกับการดูแลสุขภาพด้านจิตใจ สังคม และจิตวิญญาณของผู้คน หมอใหญ่ทราบดีว่า รายได้จากเงินสมนาคุณตามจิตศรัทธาของผู้ป่วยและญาติ อาจไม่เพียงพอเลี้ยงครอบครัว ซึ่งมีความเป็นอยู่อย่างสมถะ แต่ก็ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นเสริม ยังคงมุ่งมั่นทำหน้าที่เป็นหมอกระดูกพื้นบ้านตาม “คำสั่งครู” ซึ่งหมอใหญ่เชื่อว่าการได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้พ้นทุกข์จากความเจ็บป่วยทั้งทางกาย ทางใจ จะทำให้ชีวิตของท่านและครอบครัวมีความสุข ความเจริญรุ่งเรือง ทุกวันนี้หมอใหญ่ยึดถือสุภาษิตว่า “วัดจะดีก็เพราะมีบ้านช่วย บ้านจะสวยเพราะมีวัดดัดนิสัย”

ดังคำให้สัมภาษณ์ของท่านว่า

“ผมเป็นหมอกระดูกพื้นบ้านอย่างเดียว บ้านอยู่ติดวัดธาราวดี ก็ช่วยงานวัดด้วยตามแต่ท่านเจ้าอาวาสจะสั่ง และงานไหว้ครูประจำปี (ในวันพฤหัสบดี วันข้างขึ้น สัปดาห์แรกหรือสองของเดือน ๖ หรือเดือน ๙) ก็จัดที่วัดนี้ เพราะสรีระของพ่อท่านจบ ตั้งอยู่ที่ศาลาธรรมานุสรณ์ คนไข้มารักษาทุกวัน ผมอยู่ประจำ ถ้ามาหาไม่เจอก็ไปตามได้ที่วัด ถามหา ‘หมอใหญ่’ ตามที่คนในชุมชนวัดธาราวดีและผู้คนทั่วไปที่รู้จัก เรียกกัน”

คุณธรรมคำจุนหมอใหญ่

หมอใหญ่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาศีล ๕ อย่างเคร่งครัด เข้าวัด ทำบุญตักบาตรในวันพระ ถือนิสสัยโบสถ์ ทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น และทำสมาธิทุกวัน และท่านยังเชื่อว่าการจัดพิธีไหว้ครูประจำปี แสดงความกตัญญูต่อพ่อท่านจบ จะส่งผลให้ท่านมีวิชาอันแก่กล้า ช่วยให้การรักษามีประสิทธิผล ดลบันดาลให้ท่านและครอบครัวมีความสุข ปราศจากทุกข์โศกโรคภัยทั้งปวง

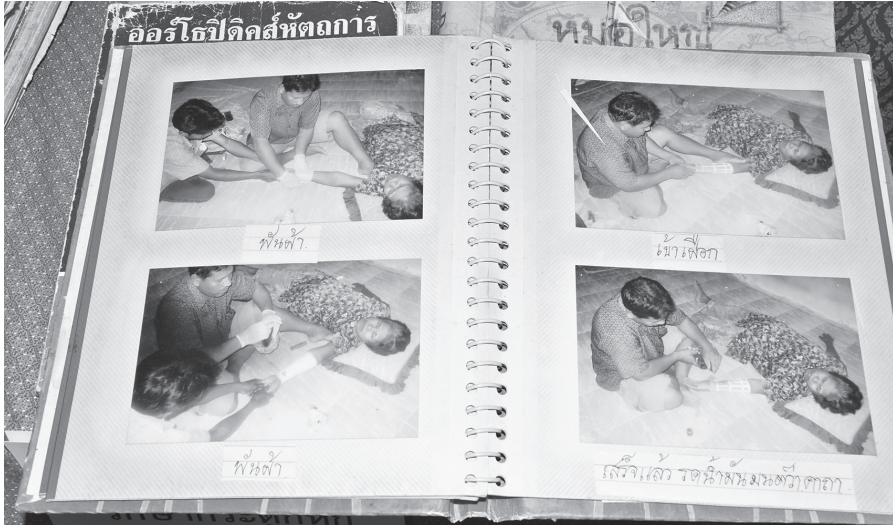

ภูมิปัญญาหมอใหญ่
นักประดิษฐ์

หมอใหญ่นักประดิษฐ์

นวัตกรรมเพื่อการรักษากระดูกและอุปกรณ์ออกกำลังฟื้นฟูร่างกาย กล้ามเนื้อและเอ็น หลังการรักษา เป็นนวัตกรรมคู่กันของหมอใหญ่

๓๔ หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗ พ่อมหาคุณพงศ์ ปรียวงศ์กร

เปลือก พีวีซี

พอหมอใหญ่คิดประดิษฐ์เปลือกท่อพีวีซี สำหรับคนป่วย
กระดูกหัก เปลือกพีวีซีใช้แทนไม้ไผ่ ซึ่งใช้ได้ดี อีกทั้งไม้ไผ่หายาก
และต้องใช้เวลาในการทำ

วิธีทำ :

๑. ผ่าเปลือกจากท่อพีวีซี ให้เป็นแผ่นๆ
๒. นำแผ่นเปลือกที่ผ่าจากท่อพีวีซี ไปวัดแขนผู้ป่วย พอได้
ขนาดแล้วจึงตัด
๓. นำไปแต่งขอบ
๔. แล้วนำมาตัดมุม ให้หัวปลายเปลือกทั้ง ๒ ข้างมนๆ
เพื่อลดความเหลี่ยมออก
๕. ตัดปลายเปลือก ๑ ข้าง เพื่อให้เปลือกกดทับเนื้อ
๖. นำเปลือกที่ตัดปลายแล้ว นำมาผูกเรียงกันโดยใช้
เงื่อนตะกรุดเบ็ด
๗. จากนั้นดึงยึดเปลือก เพื่อให้เปลือกด้านในขยายออก เพราะ
แขนส่วนข้อศอกจะโตกว่าข้อมือ

วิธีใช้

นำไปสวม หรือพัน และผูกบริเวณที่มีกระดูกหัก

๓๖ หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗ พ่อหมอภาณุพงศ์ ปรียวงศ์กร

ค้อนหัตถวิชัย

ค้อนยางพาราทุบเส้น

หมอใหญ่เป็นผู้คิดค้นประดิษฐ์นวัตกรรม “ค้อนยางหัตถวิชัย” (ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการขอขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์)

การนวดบำบัดด้วยค้อนยาง “หัตถวิชัย” ทำดังนี้

ท่าที่ ๑ จัดทำให้ผู้ป่วยนอนหงาย ขาไขว่ห้างเป็นเลข 4 ใช้ค้อนยาง “หัตถวิชัย” เริ่มเคาะตั้งแต่ปลายนิ้วหัวแม่เท้า ไปส้นเท้า จากส้นเท้าขึ้นมาถึงหัวเข่า จากหัวเข่าขึ้นไปจนถึงขาหนีบ ใช้เวลา ๑๐ นาที สลับข้างทำเช่นเดียวกัน

ท่าที่ ๒ จัดทำให้ผู้ป่วยนอนหงาย ชันเข่าขึ้น ใช้ค้อนยาง “หัตถวิชัย” เริ่มเคาะตั้งแต่ปลายนิ้วหัวแม่เท้า ไปส้นเท้า จากส้นเท้าขึ้นมาถึงหัวเข่า จากหัวเข่าขึ้นไปจนถึงขาหนีบ ใช้เวลา ๑๐ นาที สลับข้างทำเช่นเดียวกัน

ท่าที่ ๓ จัดทำให้ผู้ป่วยนอนหงาย ใช้ค้อนยาง “หัตถวิชัย” เริ่มกดแนวที่หนึ่ง ตั้งแต่เหนือ หัวไหล่ ผ่านสะดือขึ้นไปจนถึงลิ้นปี่ แนวที่สองและสามอยู่ด้ายซ้าย และขวาของแนวที่หนึ่ง เริ่มทำการกดเช่นเดียวกับแนวที่หนึ่งไปจนถึงตามแนวได้ชายโครง ใช้เวลา ๕ นาที

ท่าที่ ๔ จัดทำให้ผู้ป่วยนอนคว่ำ ใช้ค้อนยาง “หัตถวิชัย” เริ่มเคาะตั้งแต่เอ็นร้อยหวาย น่อง ต้นขาหลัง ก้น หลังตามแนวเดียวกันไปจนถึงต้นคอด้านหลัง (เคาะเฉียงไปด้านรักแร้) สลับข้าง ใช้เวลา ๑๕ นาที

ท่าที่ ๕ เป็นการนวดหัวไหล่และคอ จัดทำให้ผู้ป่วยนั่ง ใช้ค้อนยาง “หัตถวิชัย” เริ่มเคาะจากด้านหลังตั้งแต่กระดูกคอและไหล่ทำที่ละข้าง จากนั้นจัดทำให้ผู้ป่วยวางแขนบนหมอนแล้วหงายมือ

การใช้ค้อนยาง “หัตถวิชัย” เคาะตั้งแต่ข้อมือไปถึงข้อศอกจากข้อศอกไปจนถึงรักแร้ แล้วจัดทำให้ผู้ป่วยในท่าคว่ำมือ ใช้ค้อนยาง “หัตถวิชัย” เคาะตั้งแต่ข้อมือไปถึงข้อศอกจากข้อศอกไปจนถึงรักแร้ และเคาะรอบๆ สะบักทั้งสองข้าง ใช้เวลา ๑๕ นาที

ภูมิปัญญา
สมุนไพรพื้นบ้าน

ตำรับยาหมอใหญ่

๔๐ หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗ พ่อมหมกษณพงศ์ ปรียวงศ์กร

น้ำมันนวด สมุนไพร

ส่วนประกอบ :

กระดูกไก่ดำ เถาวัลย์เปรียง ใบกุ่ม เสดดพังพอนตัวผู้และตัวเมีย หัวไพล เถาเอ็นอ่อน ใบยอ ขมิ้นชัน หรือขมิ้นอ้อย ข่า การบูร พิมเสน เมนทอล น้ำมันมะพร้าว ๕ ปีบ

วิธีทำ :

นำสมุนไพรสดมาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วบดให้ละเอียด จากนั้นนำลงไปเคี่ยวในน้ำมันมะพร้าวจนสมุนไพรกรอบ (ตักปีบดู) ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง ทำการปลุกเสกน้ำมันด้วยคาถา พระโมคคัลลานะ ก่อนบรรจุลงขวด

สรรพคุณ :

เป็นยาใช้ภายนอกสำหรับนวดรักษากระดูกหัก ใสแผลสด และรักษาแผลเบาหวาน

๔๒ หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗ พ่อหมอภานุพงศ์ ปรียวงศ์กร

ส่วนประกอบ :

น้ำมันสมุนไพร พาราฟิน วาสลีน น้ำมันยูคาลิปตัส และ น้ำมันระกำ

วิธีทำ :

นำสมุนไพรทั้งหมดมาตั้งไฟอ่อนๆ ในอ่างน้ำควบคุมความร้อน (water bath) เคี่ยวให้ส่วนผสมละลายเข้าเป็นเนื้อเดียวกันเทลงขวดบรรจุในขนาดที่ต้องการ

สรรพคุณ :

เป็นยาใช้ภายนอก สำหรับทาบรรเทาอาการปวดเมื่อย แก้อหวนต์คัดงุม และสูดดมแทนยาดม

หลักเกณฑ์

และแนวทางการคัดเลือก

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๗

ความหมาย

หมอไทย หมายถึง ผู้ที่ได้รับขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือ ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ตาม พ.ร.บ.วิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๕๖

วิชาชีพการแพทย์แผนไทยตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบด้วย

(๑) การประกอบวิชาชีพ การแพทย์แผนไทย ได้แก่ การประกอบวิชาชีพด้านเวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การผดุงครรภ์ไทย การนวดไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย หรือการแพทย์แผนไทยประเภทอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(๒) การประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

คุณสมบัติ

- ๑) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย
- ๒) เป็นผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือ การแพทย์แผนไทยประยุกต์
- ๓) ปฏิบัติงานดีเด่นที่เป็นแบบอย่างที่ดีได้ (ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี)
- ๔) เป็นคนดี มีจริยธรรม เมตตาธรรม ตามหลักศาสนา
- ๕) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการดูแลผู้เจ็บป่วย และถ่ายทอดความรู้

การให้คะแนน

๒๐ คะแนน (ข้อมูลพื้นฐาน)

- ประวัติการรักษาผู้ป่วย/การทำประโยชน์ในชุมชน
- ผลงานที่ผ่านมา

๓๐ คะแนน (ความรู้ ทักษะและความชำนาญ)

- การดูแลรักษาผู้ป่วย
- ความชำนาญเฉพาะโรค โรคที่สามารถรักษาที่มีประสิทธิผล
- การถ่ายทอดความรู้

๓๐ คะแนน (ความสามารถพิเศษ)

ตัวอย่างเช่น

- แพลตำรา/บันทึกตำรา/มีตำรับเฉพาะ/มีเทคนิคการรักษาเฉพาะ/ประดิษฐ์อุปกรณ์การแพทย์/มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปลูกป่าชุมชน และเสริมสร้างสุขภาพชุมชน ฯลฯ

๒๐ คะแนน (คุณธรรม จริยธรรม)

- มีจรรยาแพทย์ เป็นคนดี มีคุณธรรม
- เป็นที่ยอมรับยกย่องของชุมชน

วิธีการคัดเลือก

• คัดเลือกจากหมอไทยดีเด่นระดับจังหวัด เพื่อคัดเลือกตัวแทนหมอไทยดีเด่นระดับภาคประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

• คณะทำงานพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๗ จะคัดเลือกผู้ที่มีคะแนนดีที่สุดจากหมอไทยดีเด่นระดับภาคทั้ง ๔ ภาค เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติพิจารณาตัดสิน

รางวัล

- ๑) โล่เชิดชูเกียรติและใบประกาศเกียรติคุณ
- ๒) เงินรางวัล

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ
ที่ ๔ / ๒๕๖๒
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ

เพื่อให้การดำเนินการคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม และได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ เพื่อเชิดชูเกียรติและสร้างขวัญกำลังใจของหมอพื้นบ้าน หมอแผนไทย ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ ในการทำประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ โดยมีการมอบรางวัลในการประชุมวิชาการประจำปี การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก

อาศัยอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ ตามคำสั่งคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ โดยมีองค์ประกอบอำนาจและหน้าที่ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายวิชัย โชควิวัฒน์	ที่ปรึกษา
๑.๒ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ที่ปรึกษา
๑.๓ นายเปรม ชินวันทนนานท์	ประธาน
๑.๔ นายประพจน์ เภตรากาศ	รองประธาน
๑.๕ รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	คณะกรรมการ
๑.๖ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย	คณะกรรมการ
๑.๗ นางสาวปารณัฐ สุขสุทธิ์	คณะกรรมการ
๑.๘ นายวีรพงษ์ เกรียงสินยศ	คณะกรรมการ
๑.๙ นางศุภวรรณ พันธุ์บูรณะ	คณะกรรมการ
๑.๑๐ นายสันติสุข โสภณสิริ	คณะกรรมการ
๑.๑๑ นางเสาวณีย์ กุลสมบุรณ์	คณะกรรมการ
๑.๑๒ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย	คณะกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๓ เจ้าหน้าที่กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๒.๑ จัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ

๒.๒ ดำเนินการพิจารณาคัดเลือก โดยประสานความร่วมมือหน่วยงาน องค์กร ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาบุคคลผู้สมควรได้รับการคัดเลือก

๒.๓ เสนอชื่อ ประวัติ ผลงานของบุคคลผู้สมควรได้รับการพิจารณาคัดเลือกต่อคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ

๒.๔ จัดทำทะเบียนประวัติบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลในการเผยแพร่และใช้ประโยชน์ต่อไป

๒.๕ ดำเนินการประกาศเกียรติคุณผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ ในการประชุมวิชาการประจำปี การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก

๒.๖ ปฏิบัติงานอื่นๆที่คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๒

(นายวิชัย ไชควิตต์)

ประธานคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ

ขอบคุณหน่วยงานและบุคคลผู้เกื้อหนุน

- กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช
- โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช
- อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบางจาก อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
- ศูนย์อนามัยที่ ๑๑ นครศรีธรรมราช อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
- วัดบางจาก (บน) หรือปัจจุบันชื่อ วัดธาราวดี ต.บางจาก อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
- อสม. ตำบลบางจาก อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
- รศ.สิริรัตน์ จันทรมะโน

เอกสารประกอบ

กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (๒๕๖๗). เอกสารประกอบ การพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ นายภานุพงศ์ ปรียวงศ์กร (หมอใหญ่). สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด นครศรีธรรมราช. เอกสารอัดสำเนา.

กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย. (๒๕๖๗). เอกสารประกอบการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๗. กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก, เอกสาร อัดสำเนา.

สิริรัตน์ จันทรมะโน, เจนระวี สว่างอารีย์รักษ์ และชนิดา ชุนบุญจันทร์. (๒๕๕๙). ภูมิปัญญาของหมอกระดุกพื้นบ้านในการรักษาผู้สูงอายุกระดุกหัก. วารสาร การพยาบาลและการศึกษา. ๙(๑); ๑๕-๒๙.